

Rozwój mowy dziecka

Okres melodii (0-1)

Pierwszą formą komunikacji dziecka z otoczeniem jest krzyk.

W 2-3miesiącu życia niemowlę zaczyna wydawać różne dźwięki przypominające samogłoski, spółgłoski, grupy spółgłoskowe i samogłoskowe. Okres ten nazywamy głużeniem/gruchaniem). W mózgu powstają pierwsze skojarzenia między wydawanymi dźwiękami, a odpowiadającymi im ruchami aparatu artykulacyjnego. Głużą wszystkie dzieci, także głuche.

Między 4-6 miesiącem życia obserwujemy gaworzenie, czyli świadome powtarzanie dźwięków. Dziecko naśladuje dźwięki z otoczenia i te, które wydało przypadkowo. Gaworzenie jest doskonałym treningiem słuchu. Gaworzą tylko dzieci słyszące.

Z końcem pierwszego roku życia dziecko spełnia proste polecenia. Pojawiają się pierwsze słowa: mama, tata, baba.

Rozwój mowy w tym okresie postępuje równolegle z rozwojem fizycznym: fazie głużenia odpowiada umiejętność unoszenia głowy, gaworzenia-umiejętność siadania, pierwszym słowom-pozycja pionowa.

Okres wyrazu (1-2)

Dziecko wymawia już samogłoski, oprócz nosowych (ą, ę). Ze spółgłosek wymawia: p,b,m,t,d,n,k,ś czasem ć. Pozostałe spółgłoski zastępuje innymi, o podobnym miejscu artykulacji. Upraszcza grupy spółgłoskowe. Charakterystyczne jest wymawianie tylko pierwszej sylaby lub końcówki.

Okres zdania (2-3)

Mowa ulega doskonaleniu. Dziecko powinno wypowiadać głoski:

-wargowe:p,b,m oraz zmiękczone: pi,bi,mi

-wargowo-zębowe:f,w,fi,wi

-środkowojęzykowe:ś,ź,ć,dź,ń,j

-tylnojęzykowe: k,g,ch,ki,gi,chi

-przedniojęzykowo-zębowe:t,d,n,

-przedniojęzykowo-dziąsłowe:l

Pod koniec tego okresu mogą pojawiać się głoski:s,z,c,dz, a nawet sz,ż,cz,dź. Wymienione głoski często są zastępowane łatwiejszymi w realizacji.

Okres swoistej mowy dziecięcej (3-7)

Dziecko 3-letnie powinno już wymawiać wszystkie samogłoski ustne (a,o,u,e,i,y) i nosowe (ą,ę).

Mowę dziecka 3-letniego cechuje zmiękczenie głosek – s,z,c,dz,sz,ż,cz,dź, często są wymawiane jak ś,ź,ć,dź. R może być wymawiane jako j lub l.

Wymowa dziecka 4-letniego różni się znacznie pod względem dźwiękowym. Utrwalają się głoski: s,z,c,dz. Pod koniec 4r.ż. może pojawić się r oraz głoski sz,ż,cz,dź.

Zasób słownictwa systematycznie wzbogaca się, dziecko mówi już płynnymi zdaniami. Zazwyczaj ok. 5-6 roku życia dziecko wymawia już poprawnie wszystkie głoski.